

radio. Han hade kopplat in närmaste stads kyrka, men han kunde inte förstå hur det var med psalmerna. De sjöngo ej dem som stodo i programmet. Hemligheten var att relästationen hade, honom ovetande, satt in en Stockholmskyrka ist. f. den kyrka hantänkt sig. Stockholmskyrkan hade följande psalmer: 1: 3, 569: —, 328: 3, 502: —, 69: 2 3. Landsortsstaden hade helt andra: 514: 1—4, 510: 1—8, 69: 2, 509: 4—6, 536: 4. Nu var det Kyndelsmäsodagen med dess kvardröjande julstämning och dess ämne: Uppenbarelsen. Såsom *introitus* har då 1: 3 föga med dagens betydelse att göra. 514 är mera i stil med dagen; men med sin skära, fina folkviseton lämpar den sig inte alls såsom inledningspsalm till en svensk högmässa. Möjligen på annan plats i gudstjänsten, men helst vid ungdomsmötet i församlingssalen. *Gradualen*, gudstjänstens huvudpsalm, bör väl återge evangeliets, huvudtextens, tankar och ange söndagens karaktär, vara typisk för densamma. 569, specialpsalm för diako-

nien, har intet med kyndelsmäsodagen att göra, och 510, en adventspsalm, tar ensidigt hänsyn till epistelns »se, han kommer». Medan *predikstolspsalmen* i båda kyrkorna är väl vald, synes valet av *psalmer efter predikan* ha skett väl mycket efter personlig smak. 502 har svårt att försvara någon som helst plats vid en svensk högmässa; passar möjligen vid ungdomsmötet i församlingssalen. Av 509 sluta sig vv. 1—3 närmare till texten än vv. 4—6. Till *slutpsalm* passar 69: 2, 3 bra, men 536: 4 stöter; slutpsalmen bör på en sådan dag kunna ge ett samlat uttryck åt dagens budskap — i tack och lovsång.

Psalmistan borde, enligt gran-skarens mening, haft följande utseende: 73: 1, 2, 49: —, 50: 3, 62: 5—7, 69: 3; eller kanske ännu bättre: 50: 1—3, 73: —, 48: 1, 69: 2, 3, 63: 13—15.

I ett följande nummer kommer passionstidens psalmval att upptagas till behandling.

D. G.

Recensioner.

Ärkestiftets organistförening: Fyrtio koralförspel. I. (1925. 48 sid. Pris 2: 25. Diakonistyrelsens förlag.)

Den av Ärkestiftets Organistförening utgivna samlingen koralförspel, vars första häfte redan förra året utkommit, skall säkerligen hälsas med tillfredsställelse av våra organister landet runt.

Till organistens svåraste uppgifter hör att på ett för gudstjänsten värdigt sätt kunna förbereda psalmsången med ett väl avpassat preludium. Få äro de, som genom förvärvad kunskap eller benådad

ingivelse behärska konsten, och därför är det lika sällsynt att för detta område få höra något i bästa mening stilfullt som det är vanligt att organisten genom bristande förmåga eller kanske t. o. m. bristande kännedom om preludieringens betydelse avviker från kyrklig stil och gudstjänstlig värdighet.

Mot en preludiesamling skulle kunna invändas, att det är föga förenligt med god stil att söka giva förspelet en en gång för alla fastställd form, ty lika visst som psalmvalet är betingat av textläsning, predikan m. m., lika visst uppträ-

der preludiet under ständigt nya former av hänsyn ej blott till psalmens innehåll utan även med avseende på dess ställning som preludium till ingångs-, gradual- eller predikostolspsalm.

Om det oaktat den ovannämnda samlingen rekommenderas, sker det med förvissning om att den fyller ett behov och att den snarast bör bliva en ersättare för de många mer eller mindre vällyckade försök till preludiesamlingar, som litet varstans gömma sig i organisternas nothyllor. Dessa preludier, byggda på koralmotiv, äga förutom en kyrklig stil, en behaglig form, som i många fall kan anses förebildlig. I så måtto får man hoppas, att den i förordet uttalade önsksningen går i uppfyllelse: att föreningens initiativ må kunna bidra till främjandet av intresset för ett värdigt gudstjänstligt orgelspel.

H. W.

Sveriges kyrkor. Konsthistoriskt inventarium med stöd av K. Vitt., Hist., o. Ant: Akademien utgivet av Sigurd Curman och Johnny Roosval. Stockholm, P. A. Norstedts förlag.

Av detta stora inventarium över Sveriges kyrkor ha inalles 21 häften hittills utkommit, behandlande Danderyds skeppslag (mellersta delen), Häverö och Väddö skeppslag samt Långhundra, Erlinghundra och Seminghundra härad i Uppland, Lummelunda ting på Gottland, Kållands härad i Västergötland, Leksands och Gagnefs samt Falu domsaga norra tingslag i Dalarna, Bankekinds härad i Östergötland och Grams härad, norra delen, Värmland samt Storkyrkan, Kungsholms, Hedvig Eleonora och Adolf Fredriks Kyrkor i Stockholm. Senast utgivna äro de, som

omfatta sistnämnda härad och Adolf Fredriks kyrka.

Det finnes intet bättre hjälpmedel än dessa häften att på ett praktiskt och effektivt sätt göra sig förtrogen med gudshusen i vårt land och vinna nödiga förutsättningar för deras studium. Ett noggrannt genomgående av ett ibland dem gör läsaren förtrogen med den väl genomtänkta metod, som följes vid beskrivningarna och inventariseringen, och utväljer man typiska beskrivningar, t. ex. Häverö och Väddö skeppslag (en förnämlig medeltidskyrka och en 1870-talskyrka). Lummelunda ting, Adolf Fredrik och Grums och någondera till, som kan ligga ens intresse närmare, får man å ena sidan goda belägg på skilda tiders kyrkobyggnadstyper och å den andra — och framför allt! — en ganska fullständig och värderik överblick över de olika stilarterna vad möbler, silver och andra lösa inventarier angår, i det att dessa som oftast föreskriva sig ifrån vitt skilda tider.

Att tilläventyrs alltså icke någon för en själv känd och kär helgedom ännu är behandlad, är intet skäl att uppskjuta bekantskapen med det goda och nyttiga verket. Har man som sagt, läst några av dess delar har man utan tvivel vunnit insikter, som förhjälpa en till en klarare blick för ens egen kyrka, dess egendomligheter och skatter, dess stilminnesmärken och tillstånd, dess vård och tarv. Det dittills obegripna börjar tala. Kärleken till och glädjen över templet växer — kanske ibland mängd med smärta över vanvård, som övergått det. Man får eggelser och insiktsfull hjälp till att undersöka mörka vinklar och vrår och vindar och tornkamrar och låta det undankastade komma till sin rätt. Man blir varsam, när det gäller önske-

mål och planer och mån om att finna utvägar att förena moderna tidskrav med tillbörlig vördnad för det gamla. Smaksinnet odlas och

iakttagelseförmågan skärpes, såsom alltid, när ens säkra kunskap växer. O. M.

Årsredogörelse för Sällskapet Kyrkosångens Vänners verksamhet år 1925.

Sedan sällskapet i denna Tidsskrift erhållit ett organ för sina strävanden, har dess Centralkommitté vid innevarande års sammanträde beslutat, att det sedvanliga årscirkuläret skulle ersättas med att årsredogörelsen införes i Tidsskriften.

I. CENTRALKOMMITTÉN

höll sitt ordinarie sammanträde för det gångna året i Stockholm den 26 januari. Samtliga funktionärer omvaldes, och räkenskaperna för år 1923 hade vederbörligen godkänts. Vid sammanträdet upplyste Kyrkoherde Fredlund, att han vid genomgående av Dr. Noréns efterlämnade förarbeten till en liturgisk-musikalisk handbok funnit blott sporadiska begynnelse jämta en mängd utkast och dispositioner. Med betoning av den stora vikten av att en dylik handbok med det snaraste komme till stånd, uppdrogs åt ordföranden och sekreteraren, att i samråd med dåvarande Domprosten Rodhe i Lund söka föra saken vidare. Sedan dess har det kommit till Centralkommitténs kännedom, att Kungl. Musikaliska Akademien gått i författning om utarbetande av en dylik handbok, varför kommitté-rade hänskjutit ärendet till innevarande års sammanträde, varvid beslöts att ställa Dr. Noréns efterlämnade manuskript till utgivarens, legationspastor Hellerströms förfogande. Åt Kyrkoherde D. Rudin och Direktör D. Ahlén uppdrogs att undersöka möjligheterna av att genom enskilt anslag få till stånd en mera liturgiskt betonad undervisning för blivande kantorer och organister genom upprättandet av en kantorsskola. Frågan härom har på grund av mellankommande omständigheter ansetts ej på detta sätt kunna finna en lösning. Förslag framfördes angående anordnande av en 12 dagars konferens för präster i litur-

giska frågor med föreläsningar, övningar i tal och sång, röstbehandling m. m. Åt Pastor Adell, som, för tillfället adjungerad, framställt detta förslag, uppdrogs att föra saken vidare.

Kommitténs viktigaste ärende var att behandla frågan om *förhållandet mellan K. S. V. och Kyrkosångsförbunden*. Inlett av Docent Lindberg och Pastor Adell, såsom särskilt tillkallade. Därvid konstaterades, att K. S. V. redan från sin tillblivelse haft tanken uppe att bilda och med varandra sammansluta kyrkokörer, och att sällskapet verksamt deltagit vid startande av stiftskörförbunden. Båda organisationerna behövdes vid sidan av varandra, K. S. V. för att ge det teoretiska underlaget för kyrkokörernas verksamhet, Kyrkosångsförbunden för att liva till praktiskt utförande av körsång, och så ge nytt liv åt den framtågande kyrkosångs rörelsen. Centralkommittén beslöt uppdraga åt sin ordförande att till de under följande dag sammanträdande delegerade för åtskilliga stiftsförbund, vilka samlats i akt och mening att bilda ett riksförbund för den kyrkliga körsången, framföra de bästa välgångsönsknings samt uttala, att K. S. V. med förtroendefullt intresse mötte den nya sammanslutningen, och att K. S. V. önskade få ge den sitt verksamma stöd. Om riksförbundets bildande den 27 jan. 1925, och vad därvid förekom finnes närmare meddelat i dess organ »Kyrkosångsförbundet».

Följande tablå har avgivits över Centralkommitténs räkenskaper år 1925:

Inkomster:

Behållning från år 1924.....	639: 07
Kretsarnas årsavgifter	400: —
Summa kr.	1,039: 07

Utgifter:

Div. utgifter under året.....	252: 10
Kassabehållning till år 1926....	786: 97
Summa kr.	1,039: 07